

УДК 343.9

DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-12-19**Мельникович Вікторія Михайлівна**

кандидат юридичних наук

Керівник Другого слідчого відділу (з дислокацією у м. Львові)

Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Львові

ORCID ID: 0009-0000-9592-9725

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ ФАКТОРИ КОРУПЦІЙНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ, ПРОТИДІЯ ЯКІЙ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ДЕРЖАВНИМ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Метою статті є визначення змісту та взаємозв'язку правових і організаційно-управлінських факторів корупційної злочинності, протидію якій здійснює Державне бюро розслідувань, а також обґрунтування пропозицій щодо їх нейтралізації правовими, управлінськими та кримінологічними засобами. У статті досліджено правові та організаційно-управлінські фактори тієї частини корупційної злочинності, щодо якої досудове розслідування здійснюють слідчі Державного бюро розслідувань. Обґрунтовано, що межі цього сегмента визначаються не лише переліком корупційних кримінальних правопорушень у примітці до статті 45 Кримінального кодексу України, а й правилами предметної та суб'єктної підслідності, закріпленими у статті 216 Кримінального процесуального кодексу України. Через це Державне бюро розслідувань не є органом, якому підслідні всі корупційні кримінальні правопорушення, проте воно виконує окрему антикорупційну функцію стосовно визначених законом високопосадовців, суддів, працівників правоохоронних органів, службових осіб антикорупційних інституцій та військовослужбовців. До правових факторів віднесено неузгодженість кримінально-правового і антикорупційного понятійного апарату, складність розмежування підслідності, нестабільність нормативного регулювання, надмірну адміністративну дискрецію, прогалини у процедурах контролю та труднощі доказування умислу, неправомірної вигоди і зв'язку між вигодою та службовим рішенням. Організаційно-управлінськими факторами визначено концентрацію повноважень, формальний внутрішній контроль, конфлікт інтересів, кадрову залежність, закритість інформації, слабку міжвідомчу взаємодію, орієнтацію звітності на кількісні показники та толерування неформальних практик. Запропоновано розвивати ризик-орієнтовану аналітику, уточнити правила передачі кримінальних проваджень, зміцнити процесуальну самостійність слідчого, поєднати внутрішній контроль із захистом викривачів і оцінювати роботу Державного бюро розслідувань за якістю доказування, відшкодуванням шкоди та стійкістю судових результатів.

Ключові слова: корупційна злочинність, корупційне кримінальне правопорушення, Державне бюро розслідувань, підслідність, правові фактори, організаційно-управлінські фактори, службова особа, внутрішній контроль, міжвідомча взаємодія.

Melnykovych V. M. Legal and organizational and managerial factors of corruption crime, which is countered by the State Bureau of Investigation

The purpose of the article is to determine the content and interrelationship of legal and organizational and managerial factors of corruption crime, which is countered by the State Bureau of Investigation, as well as to substantiate proposals for their neutralization by legal, managerial and criminological means. The article studies the legal and organizational and managerial factors of that part of corruption crime, in respect of which the pre-trial investigation is carried out by investigators of the State Bureau of Investigation. It is substantiated that the boundaries of this segment are determined not only by the list of corruption criminal offenses in the note to Article 45 of the Criminal Code of Ukraine, but also by the rules of subject and subject jurisdiction enshrined in Article 216 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. It is not a body that is subject to jurisdiction for all corruption criminal offenses, but it performs a separate anti-corruption function in relation to high-ranking officials, judges, law enforcement officers, officials of anti-corruption institutions and military personnel defined by law. The legal factors include the inconsistency of the criminal law and anti-corruption conceptual apparatus, the complexity of the delimitation of jurisdiction, the instability of regulatory regulation, excessive administrative discretion, gaps in control procedures and the difficulty of proving intent, unlawful advantage and the connection between the benefit and the official decision. Organizational and managerial factors are the concentration of powers, formal internal control, conflict of interest, personnel dependence, secrecy of information, weak interagency interaction, orientation of reporting on quantitative indicators and tolerance of informal practices. It is proposed to develop risk-based analytics, clarify the rules for transferring criminal proceedings, strengthen the procedural independence of the investigator, combine internal control

© Мельникович В. М., 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

with whistleblower protection and evaluate the work of the State Bureau of Investigation in terms of the quality of evidence, compensation for damage and sustainability of court results.

Key words: *corruption crime, corruption criminal offense, State Bureau of Investigation, jurisdiction, legal factors, organizational and managerial factors, official, internal control, interagency cooperation.*

Актуальність теми. Корупційна злочинність, протидія якій належить до компетенції Державного бюро розслідувань, має особливу структуру: її визначає не одна стаття закону і не назва окремого складу кримінального правопорушення, а поєднання статусу особи, способу використання службових повноважень, предмета посягання та правил підслідності. Через це однакове за зовнішніми ознаками діяння може розслідуватися різними органами, а помилка на початковому етапі здатна спричинити спір про підслідність, втрату часу, дублювання процесуальних дій або сумніви щодо допустимості доказів. Додаткову складність створює те, що корупційна поведінка високопосадовців, суддів, працівників правоохоронних органів і військових службових осіб виникає всередині організацій із закритими інформаційними контурами, розгалуженою службовою ієрархією та широкою дискрецією. За таких обставин кримінально-правова заборона діє вже після формування корупційної домовленості, тоді як причини її виникнення часто містяться у правилах управління, кадрових рішеннях, порядку контролю, розподілі ресурсів і неформальній практиці прийняття рішень. Тому аналіз лише складів кримінальних правопорушень не пояснює, чому корупційна злочинність відтворюється саме у сферах, що перебувають у полі уваги Державного бюро розслідувань, і які зміни можуть зменшити її рівень.

Стан дослідження. Кримінологічні ознаки, детермінанти та напрями протидії корупційній злочинності досліджували О. Бучинський, Д. Ю. Кондратов, М. Ю. Шуп'яна, Т. Є. Дунаєва, В. М. Тертишник, Т. С. Батраченко, О. П. Панасюк, а на організаційному рівні запобігання корупції у публічному секторі – F. Ceschel, A. Hinna та F. Homberg [1, с. 371–379; 2, с. 141–154; 3, с. 686–690; 4, с. 174–187; 6, с. 57–63; 7, с. 90–99; 8, р. 571–591].

Становлення Державного бюро розслідувань як суб'єкта запобігання злочинності висвітлено О. М. Кропивницьким, однак взаємозв'язок правових та внутрішньоорганізаційних факторів саме того сегмента корупційної злочинності, який визначається підслідністю Державного бюро розслідувань, потребує окремого комплексного аналізу [5, с. 282–287].

Метою статті є визначення змісту та взаємозв'язку правових і організаційно-управлінських факторів корупційної злочинності, протидію якій здійснює Державне бюро розслідувань, а також обґрунтування пропозицій щодо їх нейтралізації правовими, управлінськими та кримінологічними засобами.

Виклад основного матеріалу. Вихідним для дослідження є розмежування понять «корупційне кримінальне правопорушення» та «корупційна злочинність». Перше поняття має нормативний зміст і застосовується до конкретного діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України. Друге описує сукупність кримінальних правопорушень, осіб, які їх учиняють, стійких зв'язків між такими особами, способів приховування, наслідків та умов самовідтворення. М. Ю. Шуп'яна слушно звертає увагу на відносну масовість, стійкість, системно-структурний характер і самодетермінацію корупційної злочинності: корупційна практика не зникає разом із викриттям одного епізоду, якщо організація зберігає ті самі стимули та можливості для нового зловживання [3, с. 687–690]. Для Державного бюро розслідувань це положення має прикладне значення, оскільки розслідування окремого факту одержання неправомірної вигоди має доповнюватися встановленням службових залежностей, неформального розподілу ролей і процедур, що дозволили повторювати подібні дії.

Закон України «Про Державне бюро розслідувань» визначає Державне бюро розслідувань як державний правоохоронний орган і покладає на нього завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до його компетенції [9, ст. 1, 5]. Отже, законодавець не обмежує діяльність Бюро лише реакцією на вже вчинене діяння. У змісті його завдань прямо присутня запобіжна складова, яка передбачає виявлення типових способів зловживання, внесення відомостей про причини та умови, використання аналітичних продуктів і передачу органам управління інформації, необхідної для усунення вразливих процедур. Водночас Державне бюро розслідувань не є універсальним органом досудового розслідування всіх корупційних кримінальних правопорушень. Його компетенція окреслюється законом через категорії суб'єктів та винятки, пов'язані з підслідністю Національного антикорупційного бюро України.

Нормативний перелік корупційних кримінальних правопорушень міститься у примітці до статті 45 Кримінального кодексу України. До нього належать, зокрема, окремі посягання на власність, обіг

майна та військового майна, якщо їх учинено шляхом зловживання службовим становищем, а також порушення у сфері використання бюджетних коштів, зловживання владою або службовим становищем, зловживання повноваженнями, одержання, надання чи пропозиція неправомірної вигоди, незаконне збагачення та зловживання впливом [11, примітка до ст. 45]. Перелік виконує функцію кримінально-правової кваліфікації, але сам по собі не відповідає на питання про орган досудового розслідування. Для цього він має бути співвіднесений зі статтею 216 Кримінального процесуального кодексу України.

Частина четверта статті 216 Кримінального процесуального кодексу України пов'язує підслідність Державного бюро розслідувань передусім зі спеціальним статусом особи. Йдеться про кримінальні правопорушення, вчинені визначеними законом вищими посадовими особами, суддями, працівниками правоохоронних органів та іншими службовими особами, за умови, що відповідне провадження не віднесене до підслідності Національного антикорупційного бюро України. Окремо до компетенції Державного бюро розслідувань належать кримінальні правопорушення, вчинені працівниками Національного антикорупційного бюро України та окремими прокурорами антикорупційної прокуратури у визначених законом випадках, а також кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби, крім передбаченого законом винятку [10, ч. 4 ст. 216]. Саме перетин цього правила з приміткою до статті 45 Кримінального кодексу України утворює досліджуваний сегмент корупційної злочинності.

Корупційна злочинність у підслідності Державного бюро розслідувань характеризується високою посадовою або інституційною захищеністю її суб'єктів. Суддя, прокурор, працівник правоохоронного органу, керівник державного органу чи військова службова особа володіє професійними знаннями про порядок документування, межі повноважень слідчого, способи доступу до інформаційних систем і внутрішній документообіг. Це підвищує здатність приховати домовленість, надати незаконному рішення зовнішню правомірної форми, розподілити дії між кількома виконавцями або вплинути на підлеглих. Д. Ю. Кондратов пов'язує сучасну корупційну злочинність із поєднанням особистісних характеристик правопорушника та умов, які формуються в системі державного управління [2, с. 147–151]. Для практики Державного бюро розслідувань це означає, що доказування не може зводитися до фіксації передачі майна: необхідно відновлювати ланцюг управлінських рішень і з'ясувати, хто створив можливість для незаконної вигоди.

Першим правовим фактором є різний обсяг понять, що використовуються у кримінальному та антикорупційному законодавстві. Закон України «Про запобігання корупції» визначає корупцію через використання наданих службових повноважень чи пов'язаних із ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи обіцянки для себе або інших осіб [12, ст. 1].

Другим фактором є складність правил підслідності. Межа між Державним бюро розслідувань, Національним антикорупційним бюро України, Національною поліцією, Бюро економічної безпеки України та органами безпеки залежить від сукупності юридичних ознак. На момент внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань частина цих ознак може бути невідомою: реальний розмір шкоди ще не обчислений, статус усіх співучасників не встановлений, а формальний підписант рішення може не бути його фактичним ініціатором. Якщо органи застосовують різні підходи до визначення основного кримінального правопорушення або ролі службової особи, виникає передача матеріалів між установами. Навіть законна передача потребує часу на ознайомлення, визначення слідчої групи, повторне планування та відновлення контактів із заявником. Така затримка особливо небезпечна у справах, де електронні дані швидко змінюються, а учасники мають доступ до документів.

Правила підслідності виконують гарантійну функцію, тому їх не можна підміняти міркуваннями відомчої зручності. Разом із тим вони мають бути достатньо передбачуваними для прокурора, слідчого і заявника [10, ст. 216]. Рішення про передачу має містити стислий аналіз кожного критерію, а не лише посилання на номер частини статті.

Третім фактором є надмірна або нечітко обмежена адміністративна дискреція. Закон не може передбачити всі варіанти управлінського рішення, тому посадова особа закономірно має певний вибір. Корупційний ризик виникає не через сам вибір, а коли його межі не описані, мотиви не фіксуються, альтернативи не порівнюються, а наступний контроль залежить від того самого керівника. У такій процедурі службова особа може надати перевагу пов'язаній особі, змінити черговість, погодити виняток або не застосувати контрольний захід, залишивши в документах нейтральне формулювання. О. Бучинський відносить недосконалість правового регулювання, суперечливість норм і слабкість контролю до факторів, які підтримують корупційну злочинність [1, с. 373–377]. Для нейтралізації цього ризику

закон і підзаконний акт повинні вимагати письмового обґрунтування винятку та зберігати цифровий слід погодження.

Нестабільність стосується і стратегічного планування. Антикорупційна стратегія на 2021–2025 роки визначала систему пріоритетів і очікуваних результатів державної політики [14]. Після завершення її часового горизонту проєкт Антикорупційної стратегії на 2026–2030 роки був підготовлений Національним агентством з питань запобігання корупції та переданий для подальшого розгляду, однак станом на 31 серпня 2026 року відповідний законопроєкт ще очікував розгляду [15; 17]. Такий проміжок не скасовує чинних норм, але послаблює узгодженість планування між органами: кожна інституція продовжує власні програми, не маючи остаточно затвердженого загальнодержавного набору результатів та індикаторів. Для Державного бюро розслідувань це створює ризик розриву між відомчими пріоритетами і майбутньою державною політикою.

Четвертим правовим фактором є складність доказування суб'єктивної сторони та функціонального зв'язку між вигодою і службовою поведінкою. У корупційному провадженні необхідно довести не лише факт одержання майна або послуги. Потрібно встановити, за яке рішення, дію чи бездіяльність надавалася вигода, чи входила відповідна поведінка до повноважень особи або була пов'язана з ними, як сторони розуміли домовленість та чи не є передача майна правомірною операцією. Коли службове рішення приймається колегіально або проходить кілька рівнів погодження, зв'язок розмивається. Посередники можуть передавати інформацію усно, використовувати умовні позначення, дробити платежі, маскувати вигоду договором або працевлаштуванням близької особи. В. М. Тertiшник і Т. С. Батраченко пов'язують ефективність протидії корупції з удосконаленням доказового права та зміцненням процесуальної самостійності слідчого [6, с. 60–63].

П'ятим фактором є недостатня захищеність каналів повідомлення про корупцію у закритих або ієрархічних установах. Закон України «Про запобігання корупції» встановлює гарантії захисту викривачів, однак фактична готовність повідомити залежить від конфіденційності, швидкості реагування, відсутності службового переслідування та зрозумілого зворотного зв'язку [12, розд. VIII]. У військовому підрозділі чи правоохоронному органі потенційний викривач часто перебуває у прямому підпорядкуванні осіб, про дії яких повідомляє. Переведення, негативна атестація, позбавлення доступу до інформації або неформальна ізоляція можуть бути важчими для доведення, ніж пряме звільнення.

Міжнародний стандарт підтверджує потребу поєднання криміналізації з превентивними процедурами. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції вимагає від держав розвивати політику запобігання, системи добору та просування публічних службовців, кодекси поведінки, заходи у сфері публічних закупівель і фінансів, участь суспільства та ефективні механізми виявлення і розслідування [13, ст. 5–13, 30–39]. Ці положення показують, що правовий фактор не зводиться до недоліку тексту Кримінального кодексу України. Він охоплює всю сукупність норм, які визначають, хто приймає рішення, як це рішення фіксується, хто його перевіряє, як повідомляється про порушення та чи можна відновити рух коштів і майна.

Організаційно-управлінські фактори діють ближче до конкретної ситуації, ніж загальні соціальні причини. Вони визначають можливість використати посаду для приватного інтересу, приховати втручання та залучити інших працівників. F. Ceschel, A. Hinna і F. Homberg за результатами огляду 118 наукових публікацій виокремили кілька провідних напрямів запобігання корупції у публічному секторі: прозорість і підзвітність, належне управління персоналом, вплив на індивідуальну поведінку, внутрішній контроль, етичне лідерство та захист повідомлювачів [8, р. 579–587]. Цей підхід корисний для аналізу підслідності Державного бюро розслідувань, оскільки більшість відповідних кримінальних правопорушень виникає не поза організацією, а всередині законної управлінської діяльності.

Першим фактором є концентрація повноважень без належного розподілу функцій. Якщо одна службова особа формує потребу, визначає технічні вимоги, погоджує контрагента, приймає результат і контролює оплату, вона отримує можливість впливати на весь цикл. Формальні підписи інших працівників не завжди створюють реальний контроль, особливо коли вони залежать від керівника за питаннями преміювання, просування чи продовження контракту. Корупційна схема в такій моделі може існувати тривалий час, бо кожен наступний документ підтверджує попередній, а зовнішній перевіряльник бачить повний комплект належно оформлених паперів. Запобіжним рішенням є не механічне збільшення кількості погоджень, а розподіл несумісних функцій, випадковий вибір частини перевірок та персоніфікація відповідальності за зміст, а не за наявність підпису.

Другим фактором є формалізація внутрішнього контролю без оцінки реального ризику. Орган може мати положення, журнали перевірок, декларації про конфлікт інтересів та щорічне навчання, але

ці інструменти не спрацювують, якщо перевіряються однакові документи, а результати не впливають на процедури. Ризик-орієнтований контроль має виходити з даних: повторюваних контрагентів, дроблення предмета закупівлі, нетипових строків погодження, систематичного вибору виняткової процедури, збігу адрес чи контактів, різкої зміни майнового стану, невідповідності між посадовими функціями та фактичним доступом до інформації. Антикорупційна програма Державного бюро розслідувань на 2026–2028 роки створює відомчу основу для управління власними корупційними ризиками [16]. Її виконання має оцінюватися не кількістю проведених заходів, а зміною конкретних процесів.

Третім фактором є конфлікт між командною дисципліною та професійною самостійністю. Державне бюро розслідувань, як і будь-який правоохоронний орган, потребує керованості, розподілу навантаження та єдиних стандартів. Проте слідчий не повинен залежати від неформальних очікувань щодо кваліфікації, кола підозрюваних або строку прийняття процесуального рішення. Законодавчі гарантії незалежності Бюро та заборона незаконного втручання мають доповнюватися внутрішньою процедурою фіксації управлінських доручень [9, ст. 3, 4]. Якщо усна команда впливає на рух провадження, але не залишається в інформаційній системі, відповідальність розмивається між керівником і виконавцем. Належна процедура має відрізнити законний організаційний контроль від втручання у процесуальну самостійність.

Четвертим фактором є орієнтація управління на кількісні показники. Кількість зареєстрованих проваджень, проведених обшуків, повідомлень про підозру або направлених до суду обвинувальних актів легко підрахувати, тому ці дані часто стають основою звітності. Вони потрібні, але не показують, чи встановлено весь механізм, чи відшкодовано шкоду, чи виявлено активи, чи витримали докази судову перевірку і чи усунуто причину повторення. Коли підрозділ оцінюють за коротким звітним періодом, складна багатоепізодна справа може сприйматися як менш вигідна для статистики, ніж кілька простих проваджень. О. П. Панасюк пов'язує сучасну антикорупційну політику з переходом до інтегрованого та ризик-орієнтованого управління, а не з відокремленими формальними заходами [7, с. 94–97]. Отже, показники Державного бюро розслідувань мають поєднувати обсяг роботи, якість та запобіжний результат.

Корупційне кримінальне провадження майже завжди виходить за межі інформаційних ресурсів одного органу. Державне бюро розслідувань взаємодіє з прокурорами, Національним агентством з питань запобігання корупції, Національним антикорупційним бюро України, Бюро економічної безпеки України, Національною поліцією, Службою безпеки України, Державною службою фінансового моніторингу України, органами аудиту, банками, реєстраторами та органами військового управління. Кожен учасник має власну правову підставу, строки, формат даних і обмеження доступу. Без узгодженого порядку слідчий отримує фрагменти у різний час, а повторні запити збільшують навантаження і ризик розголошення. Міжвідомча взаємодія має проектуватися як процес із визначеними точками відповідальності, а не як сукупність листів.

На рівні внутрішнього контролю потрібна незалежна перевірка якості самих перевірок. Це може бути періодичний аудит вибірки завершених матеріалів, оцінка дотримання строків, перевірка мотивів закриття і аналіз повторюваних ризиків. Рада громадського контролю не може отримувати доступ до таємниці досудового розслідування, але може оцінювати правила, узагальнені дані, виконання рекомендацій та відкритість процедур у межах статті 28 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» [9, ст. 28]. Такий поділ дозволяє зберегти конфіденційність конкретних проваджень і водночас не залишати внутрішній контроль без зовнішньої оцінки.

На рівні оцінки результатів Державного бюро розслідувань доцільно застосовувати збалансовану систему показників. До неї можуть входити законність і строки ключових процесуальних рішень, частка справ із встановленим рухом активів, відшкодована шкода, стійкість арештів і доказів під час судового контролю, кінцеві судові результати з урахуванням тривалості розгляду, виконання рекомендацій щодо усунення причин та умов, а також повторюваність однакових схем. Показник не повинен створювати стимул приховувати складні справи або уникати виправдувального результату, коли доказів недостатньо. Якісне закриття необґрунтованого провадження також є проявом законності.

У підсумку запропонована модель протидії ґрунтується на принципі відповідності заходу фактору. Колізія підслідності потребує точнішої процедури правової оцінки; непрозора дискреція – мотивування і цифрового сліду; концентрація повноважень – розподілу несумісних функцій; корпоративне приховування – захищеного повідомлення та етичного лідерства; інформаційна роз'єднаність – законного інтегрованого аналізу; статистична орієнтація – якісних показників. Кримінальне провадження залишається необхідним засобом індивідуальної відповідальності, але стійке зменшення корупційної

злочинності можливе лише тоді, коли встановлений спосіб учинення змінює організацію, яка його допустила.

Висновки. Корупційна злочинність, протидія якій здійснюється Державним бюро розслідувань, є нормативно обмеженим, але кримінологічно складним сегментом. Його межі визначаються перетином переліку корупційних кримінальних правопорушень і правил підслідності, що враховують статус суб'єкта та винятки на користь інших органів досудового розслідування. Тому оцінювати роль Державного бюро розслідувань слід не як дублювання функцій Національного антикорупційного бюро України, а як захист державного управління, правосуддя, правоохоронної та військової служби від кримінального використання владних повноважень у межах компетенції, встановленої законом.

Правові фактори утворюють неузгодженість понятійного апарату, складність і рухливість правил підслідності, надмірна дискреція, нестабільність регулювання, труднощі доказування та непослідовність правових наслідків. Організаційно-управлінські фактори проявляються у концентрації функцій, кадровій залежності, формальному контролі, конфлікті між ієрархічною керованістю та процесуальною самостійністю, інформаційній роз'єднаності, закритості професійних спільнот і домінуванні коротких кількісних показників. Ці групи факторів взаємно підсилюються: нечітка норма збільшує дискрецію, а непрозора організація дозволяє використати цю дискрецію для приватного інтересу.

Протидія має поєднати уточнення процедур розмежування підслідності, ризик-орієнтовану аналітику, належне збереження цифрових доказів, паралельний пошук активів, захист викривачів, незалежний внутрішній контроль і збалансовану оцінку результатів. Запобіжний результат роботи Державного бюро розслідувань полягає не тільки у притягненні винної особи до відповідальності. Він виявляється також у тому, що встановлена під час розслідування схема стає підставою для зміни управлінської процедури, усунення конфлікту інтересів, розподілу несумісних функцій і створення контрольного сліду, який ускладнює повторення корупційного кримінального правопорушення.

Література

1. Бучинський О. Фактори корупційної злочинності в Україні. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 7 (35). С. 371–379. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7\(35\)-371-379](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7(35)-371-379).
2. Кондратов Д.Ю. Кримінологічна характеристика сучасної корупційної злочинності в Україні. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2 (19). С. 141–154. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/f3fa5c65-b724-4987-9526-0d28df492ccf>
3. Шуп'яна М.Ю. Корупційна злочинність: основні аспекти її кримінологічної характеристики. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 1. С. 686–690. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.114>.
4. Дунаєва Т.Є. Спеціалізовані суб'єкти протидії корупції в Україні та їх роль у мінімізації рівня корупційної злочинності. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2018. № 1 (10). С. 174–187. URL: <https://vakp.nlu.edu.ua/article/view/161680/162639>
5. Кропивницький О.М. Становлення та розвиток Державного бюро розслідувань як суб'єкта запобігання злочинності. *Право та державне управління*. 2024. № 4. С. 282–287. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.4.37>.
6. Тертишник В.М., Батраченко Т.С. Правові проблеми протидії корупції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 1. Т. 1. С. 57–63. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.1.9>.
7. Панасюк О.П. Протидія корупції в Україні: концептуальні підходи та стратегічні пріоритети. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2025. № 3 (11). С. 90–99. DOI: <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-3-10>.
8. Ceschel F., Hinna A., Homberg F. Public Sector Strategies in Curbing Corruption: A Review of the Literature. *Public Organization Review*. 2022. Vol. 22. P. 571–591. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11115-022-00639-4>.
9. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19>
10. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
11. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
12. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
13. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31.10.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16
14. Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки : Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20>
15. Антикорупційна стратегія на 2026–2030 роки : проект, надісланий 02.04.2026 до Кабінету Міністрів України. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/antykoriupciyna-strategiya-na-2026-2030-roky/>

16. Антикорупційна програма Державного бюро розслідувань на 2026–2028 роки : затверджена наказом Державного бюро розслідувань від 17.02.2026 № 91. URL: <https://dbr.gov.ua/komanda-byuro/zapobigannya-korupcii/antikorupciyna-programa>

17. Проект Закону про затвердження Антикорупційної стратегії на 2026–2030 роки, реєстр. № 15230-д. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proyekt-zakonu-pro-zatverdzhennia-antykorupsiynoyi-stratehiyi-na-2026-2030-roky>

References

1. Buchynskiy, O. (2024). Faktory koruptsiinoi zlochynnosti v Ukraini [Factors of corruption crime in Ukraine]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii – Scientific innovations and advanced technologies*. № 7 (35). pp. 371–379. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7\(35\)-371-379](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-7(35)-371-379). [in Ukrainian].
2. Kondratov, D.Iu. (2018). Kryminolohichna kharakterystyka suchasnoi koruptsiinoi zlochynnosti v Ukraini [Criminological characteristics of modern corruption crime in Ukraine]. *Visnyk Kryminolohichnoi asotsiatsii Ukrainy – Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*. № 2 (19). pp. 141–154. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/f3fa5c65-b724-4987-9526-0d28df492ccf> [in Ukrainian].
3. Shupiana, M.Iu. (2025). Koruptsiina zlochynnist: osnovni aspekty yii kryminolohichnoi kharakterystyky [Corruption crime: main aspects of its criminological characteristics]. *Analitichno-porivnialne pravoznavstvo - Analytical and Comparative Law*. № 1. pp. 686–690. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.01.114>. [in Ukrainian].
4. Dunaieva, T.Ie. (2018). Spetsializovani subiekty protydii koruptsii v Ukraini ta yikh rol u minimizatsii rivnia koruptsiinoi zlochynnosti [Specialized subjects of combating corruption in Ukraine and their role in minimizing the level of corruption crime]. *Visnyk Asotsiatsii kryminalnoho prava Ukrainy – Bulletin of the Criminal Law Association of Ukraine*. № 1 (10). pp. 174–187. URL: <https://vakp.nlu.edu.ua/article/view/161680/162639> [in Ukrainian].
5. Kropyvnytskyi, O.M. (2024). Stanovlennia ta rozvytok Derzhavnoho biuro rozsliduvan yak subiekta zapobihannia zlochynnosti [Formation and development of the State Bureau of Investigation as a subject of crime prevention]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia – Law and public administration*. № 4. pp. 282–287. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.4.37>. [in Ukrainian].
6. Tertyshnyk, V.M., Batrachenko, T.S. (2014). Pravovi problemy protydii koruptsii [Legal problems of combating corruption]. *Pivdennoukraiynskiy pravnychi chasopys – South Ukrainian Law Journal*. № 1. T. 1. pp. 57–63. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.1.9>. [in Ukrainian].
7. Panasiuk, O.P. (2025). Protydiia koruptsii v Ukraini: kontseptualni pidkhody ta stratehichni priorityety [Combating corruption in Ukraine: conceptual approaches and strategic priorities]. *Tsentrlnoukraiynskiy visnyk prava ta publichnoho upravlinnia – Central Ukrainian Bulletin of Law and Public Administration*. № 3 (11). pp. 90–99. DOI: <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-3-10>. [in Ukrainian].
8. Ceschel F., Hinna A., Homberg F. Public Sector Strategies in Curbing Corruption: A Review of the Literature [Public Sector Strategies in Curbing Corruption: A Review of the Literature]. *Public Organization Review – Public Organization Review*. 2022. Vol. 22. P. 571–591. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11115-022-00639-4>. [in Ukrainian].
9. Pro Derzhavne biuro rozsliduvan: Zakon Ukrainy vid 12.11.2015 r. № 794-VIII [On the State Bureau of Investigation: Law of Ukraine dated 12.11.2015 No. 794-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19#Text> [in Ukrainian].
10. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI [Criminal Procedure Code of Ukraine dated 13.04.2012 No. 4651-VI]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].
11. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III [Criminal Code of Ukraine dated 05.04.2001 No. 2341-III]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukrainian].
12. Pro zapobihannia koruptsii : Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII [On Prevention of Corruption: Law of Ukraine dated 14.10.2014 No. 1700-VII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> [in Ukrainian].
13. Konventsiiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty koruptsii vid 31.10.2003 [United Nations Convention against Corruption dated 31.10.2003]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 [in Ukrainian].
14. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky na 2021–2025 roky : Zakon Ukrainy vid 20.06.2022 № 2322-IX [On the principles of the state anti-corruption policy for 2021–2025: Law of Ukraine dated 06/20/2022 No. 2322-IX]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20> [in Ukrainian].
15. Antykoruptsiina stratehiia na 2026–2030 roky : proiekt, nadislanyi 02.04.2026 do Kabinetu Ministriv Ukrainy [Anti-corruption strategy for 2026–2030: draft sent to the Cabinet of Ministers of Ukraine on 04/02/2026]. *Natsionalne ahentstvo z pytan zapobihannia koruptsii - National Agency for the Prevention of Corruption*. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/antykorupsiyna-strategiya-na-2026-2030-roky/> [in Ukrainian].
16. Antykoruptsiina prohrama Derzhavnoho biuro rozsliduvan na 2026–2028 roky : zatverdzhena nakazom Derzhavnoho biuro rozsliduvan vid 17.02.2026 № 91 [Anti-corruption program of the State Bureau of Investigation for 2026–2028: approved by order of the State Bureau of Investigation dated 17.02.2026 No. 91]. URL: <https://dbr.gov.ua/komanda-byuro/zapobigannya-korupcii/antikorupciyna-programa> [in Ukrainian].
17. Projekt Zakonu pro zatverdzhennia Antykoruptsiinoi stratehii na 2026–2030 roky, reiestr. № 15230-d [Draft Law on Approval of the Anti-Corruption Strategy for 2026–2030, reg. No. 15230-d]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proyekt-zakonu-pro-zatverdzhennia-antykorupsiynoyi-stratehiyi-na-2026-2030-roky> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 27.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.12.2025